

**ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”
БИОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ • КАТЕДРА „ЕКОЛОГИЯ И ООС”
ЕКОЛОГИЧЕН СТУДЕНТСКИ ЕКИП ЗА ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ И
АКАДЕМИЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЕСЕТРА“**



НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА СТУДЕНТИ И МЛАДИ УЧЕНИ



„Екологията – начин на мислене” 17

ПРОГРАМА и резюмета

**17 май 2025 г.
гр. Пловдив**



Седемнадесетата научна конференция за студенти и млади учени „Екологията – начин на мислене“ се организира от катедра „Екология и ООС“ към Биологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и Екологичен студентски екип за творческо развитие и академични постижения „ЕСЕТРА“, с помощта и подкрепата на Студентски съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Целта на конференцията е да предостави възможност на студентите от ПУ и други ВУЗ от страната да развият своето екологично и биологично мислене, както и да представят своите научни и научно-популярни разработки. Конференцията акцентира върху различните области на екологията, но включва също доклади от всички области на биологията и методиката на обучението по биология.

Организационен комитет:

Проф. дбн Дилян Георгиев

ПУ „Паисий Хилендарски“, Ръководител катедра „Екология и ООС“

Доц. д-р Гана Гечева

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Доц. д-р Ивелин Моллов

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Доц. д-р Славей Петрова

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Гл. ас. д-р Весела Янчева

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Ас. д-р Владимир Добрев

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Ас. д-р Богдан Николов

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Д-р Борислава Тодорова

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Екология и ООС“

Студенти от студентски клуб „ЕСЕТРА“ и студентски съвет към Биологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“:

Василена Билюкова

Мина Попова

Пламен Йордов

Синтия Анева

Виктория Недкова

Дария Иванова

Теодор Четалбашев

Ралица Гълъбинова

Селин Пандурова

Дияна Иванова

Александър Ангелов

Светлана Терекчиева



Организационен комитет	2
Катедра „Екология и ООС“	5
Програма на конференцията	6
Ecologia Balkanica	9
Фотоконкурс „Природата в кадър“	11
Резюмета на докладите (abstracts)	12
Благой Нанов, Весела Янчева - „Акумулация на някои токсични елементи, тежки метали и органични вещества в повърхностни води, седименти и черни миди от българската акватория на Черно море“ ..	13
Цветина Мацурева, Весела Янчева - „Биомаркери за ефектите от замърсяване в <i>Mytilus galloprovincialis</i> (Lamarck, 1819) от българската акватория на Черно море“	14
Синем Мехмедали, Ивелин Моллов - „Херпетологичната колекция на Регионален природонаучен музей - Пловдив“	15
Кирил Вълканов, Теодора Цветкова, Севгинар Ибрямова, Дарина Бъчварова, Стефани Тошкова, Полина Тодорва, Марко Иванов, Цветеслава Игнатова-Иванова, Николай Начев - „Малка но полезна: Инвазивната гамбузия (<i>Gambusia affinis</i>) като индикатор за алохтонно замърсяване на сладководни водоеми“	16
Марко Иванов, Кирил Вълканов - „Хибриди F1 между обикновена пепелянка (<i>V. ammodytes</i>) и кавказка пепелянка (<i>V. transcaucasiana</i>)“ ...	17
Стелияна Попова, Елица Попова, Николай Долапчиев, Атанас Грозданов, Диана Златанова, Петър Петров - „Изследване на гръбначните животни в резерват „Бяла крава““	18
Ивелин Илчев, Борис Асьов, Пламен Стоянов - „ <i>Geastrum pouzarii</i> (Geastraceae, Geastrales) - a new record for the Bulgarian and Balcan mycota“	19
Свилен Чешмеджиев - „Изкуствени платформи в помощ на кърдоглавия пеликан (<i>Pelecanus crispus</i> Bruch, 1832) в България“	20
Калина Манчева, Даниел Лалев, Никол Пашалиева, Теодора Йосифова, Александра Попова, Теодора Иванова, Михаил Червенков - „Приложение на род <i>Allium</i> (Лукови) като алтернатива на синтетични консерванти в хранителни продукти от животински произход“	21
Валерия Андреу, Теодора Йосифова, Сайф Ал Хаджж, Любомир Христатиев, Михаил Червенков - „Стопанско и медицинско значение на странични продукти, получени при отглеждането на едногърба камила (<i>Camelus dromedarius</i> L.)“	22
Яна Пенева, Диана Димова, Никола Христов, Мехрибан Юсеин Бали-Мейзин, Ставрула Катсианиду, Десислава Градинарска-Янакиева, Михаил Червенков - „Приложение в медицината на биологично активни вещества извлечени от морски организми“	23
Азра Господинова, Дарина Василева, Джоана Хасан, Явор Петров, Лилия Шопова, Любомир Христатиев, Михаил Червенков -	

„Акумулация на остатъчни вещества от препарати за растителна защита в речни и морски риби и значение за човешкото здраве“	24
<i>Белослава Генова, Гана Гечева, Константин Мардари, Момчил Назаров, Николай Велев, Кирил Василев</i> - „Растителността на град Пловдив - предварителни резултати“	25
<i>Мартин Георгиев, Кирил Василев, Гана Гечева</i> - „Водните макрофити от местообитания по р. Тунджа“	26
<i>Соня Любова, Златка Ваклева</i> - „Геймификацията в обучението по природни науки“	27
<i>Стефан Петров</i> - „От ученици към активни граждани: Образователни инициативи за устойчиво развитие и опазване на влажните зони“	28
<i>Александра Иванова</i> - „Хлорела - суперхрана с грижа за природата“	29
<i>Меги Дакова, Славей Петрова</i> - „Екологична (Р)еволуция: Пътища към устойчиво развитие“	30
<i>Валентина Райкова, Славей Петрова, Богдан Николов</i> - „Биоакумулация на пластмаси от културни сортове растения“.....	31
<i>Стилиян Василев</i> - „Предизвикателства пред настоящите методи за рециклиране на пластмаса“	32
<i>Мина Бонева</i> - „Градове и води: природни решения за пречистване на отпадни води от урбанизирани зони“	33
Почетна награда „БЛАГОВЕСТ ТЕМЕЛКОВ“	34
Проф. д-р Илиана Велчева – In Memoriam	37
Студентски клуб „ЕСЕТРА“	39
Уеб връзки и спонсори	41



Катедра "Екология и ООС" е специализирано структурно звено към Биологическия факултет на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски". Основна задача на катедрата е да организира и провежда учебна, научно-изследователска и приложна дейност в областта на екологията и опазването на околната среда.

Катедрата е водеща в обучението на студентите от бакалавърската специалност „Екология и ООС“ на Биологическия факултет, като извежда основната част от лекции и упражнения в нея. Катедрата организира и провежда обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" в магистърска програма „Екология, околна среда и екосистемни услуги“ (от учебната 2024/2025 г.), както и за научно-образователната степен "доктор" по специалността "Екология и опазване на екосистемите".

Преподавателите от катедрата са квалифицирани за научно-изследователска работа в различни направления на екологията като: екологичен мониторинг, екология на животните, градска екология, екологична токсикология, фитоценология, малакология, териология, херпетология, почвознание и замърсяване на почвите, палеонтология и исторична геология. Под тяхно ръководство се разработват дипломни работи от студентите в областта на посочените научни направления.



Катедра „Екология и ООС“ (май 2023 г.)

ПРОГРАМА НА КОНФЕРЕНЦИЯТА



Научно жури

Председател: Доц. д-р Ивелин Моллов (катедра „Екология и ООС“)

Членове: Проф. д-р Веселин Баев (Заместник-декан по научноизследователска, проектна и международна дейност)

Доц. д-р Гана Гечева (катедра „Екология и ООС“)

Доц. д-р Славей Петрова (катедра „Екология и ООС“)

Гл. ас. д-р Весела Янчева (катедра „Екология и ООС“)

Водещи: Василена Билюкова (спец. „Биология“ (редовно обучение, 4 курс)

Теодор Четалбашев (МП „Екология, околна среда и екосистемни услуги“)

Програма

09:00-09:30 **Регистрация**
(15 ауд., Биологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“)

09:30-09:40 **Поздравителен адрес**
Поздравителен адрес от проф. д-р Веселин Баев (Заместник-декан по научноизследователска, проектна и международна дейност на Биологически факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“)

09:40-10:00 **Поздравления от партньори и спонсори**
Студентски съвет при ПУ „Паисий Хилендарски“
Българско Дружество за Защита на Птиците
РИОСВ – Пловдив
Асоциация на младите учени

10:00-10:10 **Откриване на конференцията**
доц. д-р Ивелин Моллов

10:10-10:30 **Борислава Димитрова**
Координатор проекти, Майна Таун
Пленарен доклад: „От идея до устойчива общност – как Re:Bazaар свързва хора и каузи“

10:30-10:50 **Елена Цингарска**
Сдружение за дива природа „БАЛКАНИ“
Пленарен доклад: „Изследвания върху екологията на вълка в България – семейни групи, семейни територии, модели на разселване“

Доклади – 15 ауд., Биологически факултет

Благой Нанов, Весела Янчева

- 10:50-11:05** „Акумулация на някои токсични елементи, тежки метали и органични вещества в повърхностни води, седименти и черни миди от българската акватория на Черно море“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Фармацевтични биотехнологии“ (редовно обучение), 4 курс

Цветина Мацурева, Весела Янчева

- 11:05-11:20** „Биомаркери за ефектите от замърсяване в *Mytilus galloprovincialis* (Lamarck, 1819) от българската акватория на Черно море“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Фармацевтични биотехнологии“ (редовно обучение), 4 курс

Синем Мехмедали, Ивелин Моллов

- 11:20-11:35** „Херпетологичната колекция на Регионален природонаучен музей – Пловдив“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, МП „Екология, околна среда и екосистемни услуги“

Кирил Вълканов, Теодора Цветкова, Севгинар Ибрямова, Дарина Бъчварова, Стефани Тошкова, Полина Тодорва, Марко Иванов, Цветеслава Игнатова-Иванова, Николай Начев

- 11:35-11:50** „Малка но полезна: Инвазивната гамбузия (*Gambusia affinis*) като индикатор за алохтонно замърсяване на сладководни водоеми“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, докторант „Екология и опазване на екосистемите“

Марко Иванов, Кирил Вълканов

- 11:50-12:05** „Хибриди F1 между обикновена пепелянка (*V. ammodytes*) и кавказка пепелянка (*V. transcaucasiana*)“

ШУ „Епископ Константин Преславски“, Факултет по природни науки, МП „Управление и опазване на екосистемите“

Доклади – 14 ауд., Биологически факултет

Меги Дакова, Славей Петрова

- 10:50-11:05** „Екологична (Р)еволюция: Пътища към устойчиво развитие“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Физико-технологичен факултет

Стефан Петров

- 11:05-11:20** „От ученици към активни граждани: Образователни инициативи за устойчиво развитие и опазване на влажните зони“

ИМБ-БАН / 199 ОУ „Св. Ап. Йоан Богослов“, гр. София

Александра Иванова

- 11:20-11:35** „Хлорела - суперхрана с грижа за природата“

ПУ „Паисий Хилендарски“, катедра „Органична химия“, докторант

Соня Любова, Златка Ваклева

- 11:35-11:50** „Геймификацията в обучението по природни науки“

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, докторант „Методика на обучението по биология“

Валентина Райкова, Славей Петрова, Богдан Николов
11:50-12:05 „Биоаккумуляция на пластмаси от културни сортове растения“
ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Биология и химия“, 4 курс

Стилиян Василев
14:00-14:15 „Предизвикателства пред настоящите методи за рециклиране на пластмаса“
Химикотехнологичен и металургичен университет, София, спец. „Химично инженерство с изучаване на немски език“, 3 курс

Мина Бонева
14:15-14:30 „Градове и води: природни решения за пречистване на отпадни води от урбанизирани зони“
ТУ-София, спец. „Инженерна екология“

12:05-13:00 **Обяд**
Гласуване за фотоконкурса „Природата в кадър“

Доклади – 15 ауд., Биологически факултет

доц. д-р Кирил Василев
13:00-13:20 Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН
Пленарен доклад: „Състояние и съвременни подходи на проучване на растителността на България“

инж. Кристиан Ковачев, Катерина Исаева
РИОСВ - СМОЛЯН
13:20-13:40 **Пленарен доклад:** „Природни нарушения (ветролом/ветровал) в Защитена местност „Караджа дере“ и влиянието им върху горските природни местообитания от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000“

Александър Караджов
РИОСВ - СМОЛЯН
13:40-14:00 **Пленарен доклад:** „2245 км“

Стелияна Попова, Елица Попова, Николай Долапчиев, Атанас Грозданов, Диана Златанова, Петър Петров
14:00-14:15 „Изследване на гръбначните животни в резерват „Бяла крава““
СУ „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет

Азра Господинова, Дарина Василева, Джоана Хасан, Явор Петров, Лилия Шопова, Любомир Христатиев, Михаил Червенков
14:15-14:30 „Акумуляция на остатъчни вещества от препарати за растителна защита в речни и морски риби и значение за човешкото здраве“
Лесотехнически университет, спец. „Ветеринарна медицина“, 1 курс

Свилен Чешмеджиев
14:30-14:45 „Изкуствени платформи в помощ на къдроглавия пеликан (*Pelecanus crispus* Bruch, 1832) в България“
НПМ-БАН, докторант, Ръководител проекти в БДЗП

Калина Манчева, Даниел Лалев, Никол Пашалиева, Теодора Йосифова, Александра Попова, Теодора Иванова, Михаил Червенков

14:45-15:00 *“Приложение на род Allium (Лукови) като алтернатива на синтетични консерванти в хранителни продукти от животински произход“*

Лесотехнически университет

Валерия Андреу, Теодора Йосифова, Сайф Ал Хаджаж, Любомир Христатиев, Михаил Червенков

15:00-15:15 *“Стопанско и медицинско значение на странични продукти, получени при отглеждането на едногърба камила (Camelus dromedarius L.)“*

Лесотехнически университет

Яна Пенева, Диана Димова, Никола Христов, Мехрибан Юсеин Бали-Мейзин, Ставрула Катсианиду, Десислава Градинарска-Янакиева, Михаил Червенков

15:15-15:30 *“Приложение в медицината на биологично активни вещества извлечени от морски организми“*

Лесотехнически университет, спец. „Ветеринарна медицина“, 1 курс

15:30-16:00 **Кафе-пауза**
Гласуване за фотоконкурса „Природата в кадър“

Ивилин Илчев, Борис Асьов, Пламен Стоянов

16:00-16:15 *“Geastrum pouzarii (Geastraceae, Geastrales) – a new record for the Bulgarian and Balcan mycota“*

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Биология“ (заочно обучение), 4 курс

Белослава Генова, Гана Гечева, Константин Мардари, Момчил Назаров, Николай Велев, Кирил Василев

16:15-16:30 *“Растителността на град Пловдив - предварителни резултати“*

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българската Академия на Науките, докторант

Мартин Георгиев, Кирил Василев, Гана Гечева

16:30-16:45 *“Водните макрофити от местообитания по р. Тунджа“*

ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Екология и ООС“ (заочно обучение), 2 курс

16:45-17:00 **Забавна викторина**

17:00-17:30 **Награждаване на победителите и закриване на конференцията**



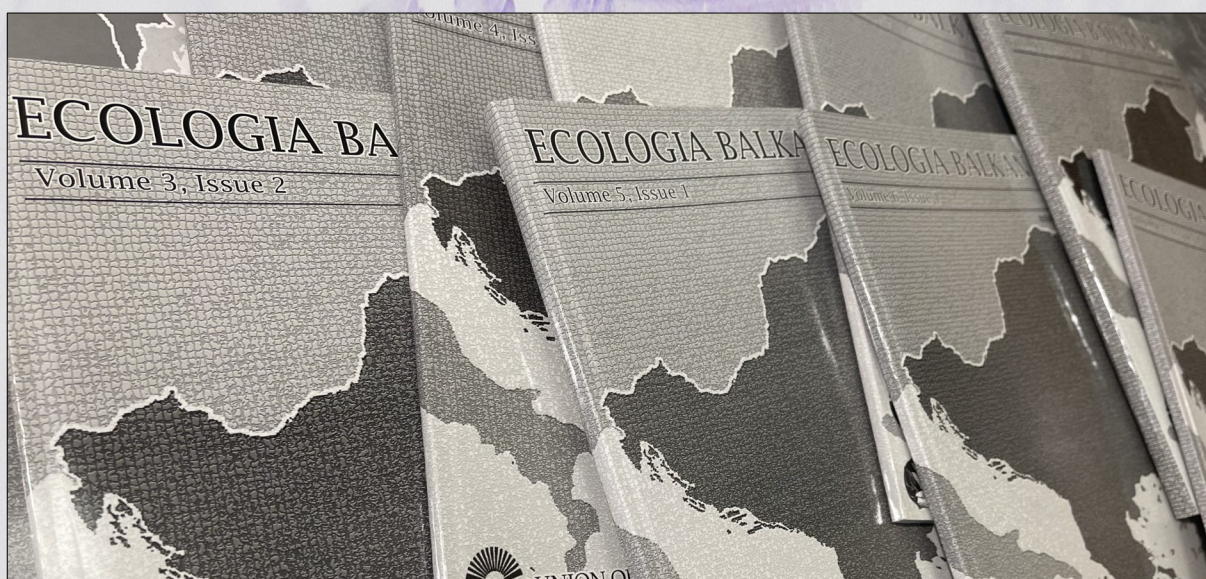
Пълният текст на научно-популярните разработки ще бъде отпечатан в специализирания **сборник с доклади** от научната конференция за студенти и млади учени „Екологията – начин на мислене“, който в духа на безхартиена конференция също вече ще се издава **само електронно**. Три от научните разработки, избрани от научното жури, ще бъдат приети за публикуване (при получаване на положителни рецензии) в специализираното научно списание за екология „**Ecologia Balkanica**“ без заплащане на такса, при желание от страна на авторите.

„**Ecologia Balkanica**“ е международно научно списание, в което се публикуват оригинални научни изследвания в различни области на екологията, включително: екология и опазване на микроорганизми, растения, водни и сухоземни животни, физиологична екология, поведенческа екология, популационна екология, популационна генетика, екология на съобществата, междувидови взаимоотношения, екология на екосистемите, паразитология, еволюция при растения и животни, екологичен мониторинг и биоиндикация, ландшафтна и градска екология, консервационна екология, както и нови методични приноси в екологията.

Публикува се от Биологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ - два пъти годишно. Списанието се реферира и индексира в множество онлайн бази данни, включително Web Of Science и Scopus ($SJR_{2024} = 0.192$, Q4).

Web: <http://eb.bio.uni-plovdiv.bg/>

E-mail: ecologia_balkanica@abv.bg



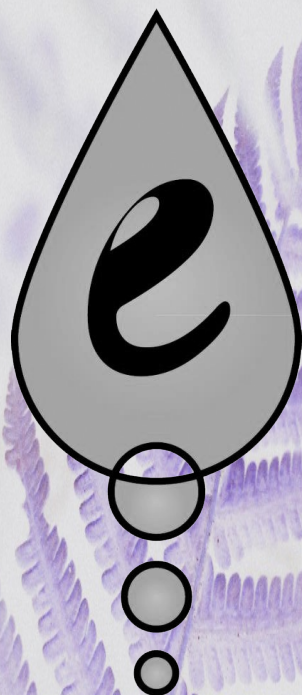


Участници

Соня Любова	ПУ „Паисий Хилендарски“, докторант „Методика на обучението по биология“
Ралица Гълъбинова	ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Молекулярна биология“, 4 курс
Ивилин Илчев	ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Биология“ (задочно обучение), 4 курс
Синтия Анева	ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Молекулярна биология“, 4 курс
Белослава Генова	Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН, докторант
Мина Бонева	ТУ-София Инженерна екология, магистратура
Айлин Мехмед	ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Биология“ (редовно обучение), 4 курс



ФОТОКОНКУРС „Природата в кадър“



**РЕЗЮМЕТА НА ДОКЛАДИТЕ
(ABSTRACTS)**



Акумулация на някои токсични елементи, тежки метали и органични вещества в повърхностни води, седименти и черни миди от българската акватория на Черно море

Благой Нанов^{1}, Весела Янчева²*

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, спец. „Фармацевтични биотехнологии“ (редовно обучение), 4 курс

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: boginanov@gmail.com

Черно море е стратегически важен воден басейн, който обслужва както екологични, така и икономически нужди на страните, които го обкръжават. Въпреки че то предоставя ценни ресурси и екосистемни услуги като риболов, транспорт и туризъм, в последните десетилетия се сблъсква с повишена заплаха, която се дължи основно на антропогенни фактори, включително индустриални дейности, селскостопански практики и урбанизация. Едни от основните източници на замърсяване са токсичните елементи, тежките метали и органичните замърсители, които попадат в морската среда и се натрупват в седиментите, повърхностните води и биота, като черните миди (*Mytilus galloprovincialis*), които играят ключова роля при биоаккумуляцията на тези замърсители. Повърхностните води, като среда за пренос на замърсители, съдържат токсични вещества, които могат да бъдат абсорбирани от морските организми, включително филтраторите като мидите, или да се утаят в седиментите. Седиментите са основни депа за тежки метали и органични замърсители, като с времето те се реабсорбират и постъпват в хранителната верига. Черните миди, с техните способности за филтриране и натрупване на замърсители, често се използват за мониторинг на екологичното състояние на морската среда. Те са чувствителни към промените в природата и могат да акумулират значителни количества токсични вещества, като тежки метали (кадмий, мед, олово, цинк и други) и органични замърсители (пестициди, полициклични ароматни въглеводороди и други), които, натрупани в организма им, могат да доведат до сериозни екологични и здравословни последици. Въпреки това, екотоксикологични изследвания, касаещо българската акватория на Черно море са оскъдни. Изясняването на процеса биоаккумуляция на различни опасни вещества в седименти, повърхностни води и миди, определя актуалността на настоящата работа.



Биомаркери за ефектите от замърсяване в *Mytilus galloprovincialis* (Lamark, 1819) от българската акватория на Черно море

Цветина Мацурева^{1*}, Весела Янчева²

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, спец. „Фармацевтични биотехнологии“ (редовно обучение), 4 курс

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: stu2104901002@uni-plovdiv.bg

Черно море е важен воден басейн с уникални екологични и икономически характеристики, който обаче е силно уязвим към замърсяване. Основните антропогенни замърсители, постъпващи в морето, включват различни токсични химикали и тежки метали, като значителна част от тях се транспортират чрез големите реки, които се вливат в Черно море, като Дунав, Днепър, Днестър, Дон и Кубан. Ограничената водообменност със Средиземно море допълнително усложнява процеса на разсейване на замърсителите, което води до тяхното дългосрочно натрупване в екосистемата. Екологичният мониторингът е от решаващо значение за управлението и опазването на Черно море. В този контекст мидите от вида *Mytilus galloprovincialis* (Lamark, 1819) са широко използвани като биоиндикатори за замърсяване поради способността им да натрупват замърсители от водата и седиментите. В допълнение биомаркерите представляват изключително ценен инструмент за оценка на замърсяването на морската среда и ефектите му върху водните организми. Въпреки това обаче подобни изследвания за българската акватория на Черно море са много оскъдни. Ето защо настоящата работа има за цел да изследва сезонните вариации в комплекс от биомаркери в две популации - диви и от аквакултури миди *Mytilus galloprovincialis*. Биомаркерите представляват физиологични, биохимични или молекулярни индикатори, които отразяват ефектите на токсични вещества върху организмите и околната среда. Те предоставят ценна информация за здравословното състояние на морските организми и могат да сигнализират за екологични промени, причинени от замърсяването. Мидите са седентарни организми и филтратори, което ги прави силно чувствителни към измененията в качеството на морската среда. Тези характеристики ги превръщат в ключов обект на екологични изследвания, свързани с натрупването на тежки метали, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и други замърсители, които отразяват ефектите на токсични вещества върху организмите и околната среда. В българската акватория на Черно море *Mytilus galloprovincialis* често се използва за изследвания на замърсяването, тъй като данните, получени чрез биомаркери, позволяват идентифициране на различни видове токсични въздействия и оценка на тяхното влияние върху морските организми. Анализът на ензимна активност, оксидативен стрес и натрупване на замърсители в мидите предоставя ценна информация за нивото на замърсяване и неговото въздействие върху биологичните ресурси в региона.



Херпетологичната колекция на Регионален природонаучен музей - Пловдив

Синем Мехмедали^{1}, Ивелин Моллов²*

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, МП. „Екология, околна среда и екосистемни услуги“

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: stu2404758006@uni-plovdiv.bg

Настоящото изследване представя инвентаризация и оценка на херпетологичната колекция на Регионален природонаучен музей – Пловдив. Колекцията съдържа 369 екземпляра от 107 вида земноводни и влечуги, събирани от над 200 различни местоположения. Въз основа на съпоставка между наличните препарати и данните от инвентарните книги, е направен анализ на таксономичното разнообразие, консервационния статус и географското разпределение на екземплярите. Изследването включва и SWOT анализ на колекцията, разкриващ възможности за нейното осъвременяване, дигитализация и бъдещо научно и образователно използване. Получените резултати подчертават значението на музейните херпетологични сбирки като ценен източник на информация за биоразнообразието и консервационната екология в контекста на съвременните екологични предизвикателства.



Малка но полезна: Инвазивната гамбузия (*Gambusia affinis*) като индикатор за алохтонно замърсяване на сладководни водоеми

Кирил Вълканов^{1*}, Теодора Цветкова², Севгинар Ибрямова², Дарина Бъчварова², Стефани Тошкова², Полина Тодорва², Марко Иванов², Цветеслава Игнатова-Иванова², Николай Начев²

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет,
Докторска програма „Екология и опазване на екосистемите“
2 - ШУ „Епископ Константин Преславски“, Факултет по природни науки
* Автор за кореспонденция: kirilvalkanov55@gmail.com

В настоящото проучване разглеждаме възможността за използването на инвазивната гамбузия (*Gambusia affinis*) за установяването на алохтонни замърсители в сладководни водоеми от екологично значение (ез. Вая, Бургас). Проучването беше направено на два етапа, като в първия проверихме дали силно еутрофицирани води имат въздействие върху нивата на кръвна захар на рибите, а във втория етап проверихме в какви концентрации присъстват микропластмаси от различни зони на езерото и определихме техния произход чрез FTIR (Fourier-transform infrared spectroscopy).



Хибриди F1 между обикновена пепелянка (*V. ammodytes*) и кавказка пепелянка (*V. transcaucasiana*)

Марко Иванов^{1*}, Кирил Вълканов²

1 - ШУ „Епископ Константин Преславски“, Факултет по природни науки, Магистърска програма „Управление и опазване на екосистемите“

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, Докторска програма „Екология и опазване на екосистемите“

* Автор за кореспонденция: marco.ivanov@gmail.com

В настоящото изследване ние изследваме възможностите за планирано поколение при змии чрез контролиране на двата най-важни фактора за техния еструс - температурата на околната среда и светлата част на деня. В резултат на контролиране на тези параметри на околната среда в нарастващ градиент до достигане на оптимални стойности за вида, ние наблюдавахме копулации в края на март и началото на април между женска *Vipera ammodytes transcaucasiana* и мъжки *V. ammodytes ammodytes*. След три месеца „бременност“ получихме жизнеспособно потомство в началото на юли, което е около два месеца по-рано в сравнение с дивите популации. Видовете, използвани в експерименталната постановка, в естествени условия обикновено дават потомство в края на август до началото на октомври. Друг аспект, разгледан в публикацията и последван в експерименталната настройка, е да се тества евентуално дали в еволюционен аспект и аспект на развитието и двата вида са тясно свързани и е възможно междувидово размножаване (което може да показва взаимно потекло). Хибридни индивиди бяха наблюдавани по време на цялото им развитие от новородени до млади възрастни за патологични черти по време на развитие до несъвместимост при кръстосано кръстосване. В нашето пилотно изследване не са наблюдавани придобити или наследени патологични черти. Индивидите бяха в съответствие с храненето и показаха отлично индивидуално развитие. Бъдещи изследвания, съчетани с генетични изследвания, могат да дадат ценна представа в областта, независимо дали е валидно да се разглеждат родовете като комплекс *Vipera ammodytes* или като различни групи от подвидове.



Изследване на гръбначните животни в резерват „Бяла крава“

Стелияна Попова*, Елица Попова, Николай Долапчиев,
Атанас Грозданов, Диана Златанова, Петър Петров

СУ „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет

* Автор за кореспонденция: sg_porova@uni-sofia.bg

Настоящото проучване представя резултатите от теренно изследване на гръбначната фауна в резерват „Бяла крава“, разположен в Еленския Балкан, Средна Стара планина. В периода май - септември 2024 г. бяха приложени стандартни методи за регистрация на видове от групите земноводни, влечуги, птици, бозайници и прилепи. Установени са 5 вида земноводни и влечуги (всички със защитен статус съгласно ЗБР, Директива 92/43/ЕИО и Бернската конвенция), 33 вида птици (включително *Dendrocopos leucotos* и *Ciconia nigra*), 14 вида бозайници без прилепи, както и 4 вида прилепи. Потвърдено бе присъствието на консервационно значими видове като златка (*Martes martes*), дива котка (*Felis silvestris*) и вълк (*Canis lupus*), последният от които е включен в Приложения II и IV на ЗБР и подлежи на приоритетна закрила поради високия риск от преследване и браконьерство. Основните заплахи за биоразнообразието включват безпокойство от моторизирани и пешеходни туристи, дърводобив в съседни територии и потенциално нерегламентирано ловуване. Предлагат се конкретни мерки за ограничаване на човешкото въздействие и се подчертава необходимостта от въвеждане на дългосрочна мониторингова програма. Резерват „Бяла крава“ се откроява като важна зона за опазване на високопланинското биоразнообразие в Стара планина.



***Geastrum pouzarii* (Geastraceae, Geastrales) –
a new record for the Bulgarian and Balcan mycota**

Ивилин Илчев^{1*}, *Борис Асьов*², *Пламен Стоянов*³

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет,
спец. „Биология“ (задочно обучение), 4 курс

2 - Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, гр. София

3 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет,
катедра „Биология и биологично образование“

* Автор за кореспонденция: ilchev.ivilin@gmail.com

Geastrum pouzarii - рядка земна звезда намерена в Горнотракийската низина, нова както за Българската така и за Балканската микобиота. Морфологичните особености и характерни за вида белези отчетени от българският сбор са накратко разгледани и представени, заедно с информация относно разпространението на вида в други държави от Европа и света.



Изкуствени платформи в помощ на къдроглавия пеликан (*Pelecanus crispus* Bruch, 1832) в България

Свилен Чешмеджиев*

Национален природонаучен музей – БАН, гр. София
Българско дружество за защита на птиците

* Автор за кореспонденция: svilen.cheshmedjiev@bspb.org

Къдроглавият пеликан (*Pelecanus crispus* Bruch, 1832) е сарматски вид и е един от осемте вида пеликани, срещащи се в света. Гнезди на Балканския полуостров, по източното крайбрежие на Черно море, крайбрежията на Азовско, Каспийско и Аралско море, Балхашкото езеро, в Казахстан, Монголия, Иран, Туркменистан, Узбекистан, Северен Китай. В миналото къдроглавият пеликан е имал значително по-широко разпространение в Европа. Известни са доказателства за гнезденето му в устията на реките Елба, Рейн и Шелдт. Гнездил е и в Унгария до XIX в. Установен е и в пластове от бронзовата епоха в южните части на Великобритания. Световната популация на вида е намаляваща и оценена на 11400 – 13400 възрастни индивида, като общата численост на гнездящите двойки в Югоизточна Европа е 2831-3094. В България доскоро къдроглавият пеликан гнездеше само в езерото Сребърна, но благодарение на природозащитни усилия и изграждане на изкуствени платформи, през 2016 г. беше сформирано второ гнездовище на вида – в блатата на остров Персин (Природен парк „Персина“), през 2021 г. – трето гнездово находище в Защитена местност „Калимок-Бръшлен“, а от 2025 г. къдроглавият пеликан гнезди и в Специално защитена зона „Комплекс Мандра-Пода“ BG0000271. Създаването на такъв тип изкуствени гнездови острови допринесе за значителното увеличаване на гнездовата популация на този защитен вид в страната.



Приложение на род *Allium* (Лукови) като алтернатива на синтетични консерванти в хранителни продукти от животински произход

Калина Манчева, Даниел Лалев, Никол Пашалиева, Теодора Йосифова, Александра Попова, Теодора Иванова, Михаил Червенков*

Лесотехнически университет
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания - БАН
* Автор за кореспонденция: kalinarmancheva@gmail.com

В днешно време в голяма част от хранителните продукти имат вложени консерванти с цел удължаване срокът им на годност. От друга страна все повече се обръща внимание на негативния ефект, който синтетичните консерванти имат върху здравето на потребителя. Поради тази причина се търсят безвредни алтернативи, които да имат същият ефект върху храната, но не застрашават човешкото здраве. Един от тези варианти са растенията от род *Allium* (Лукови). Познати още от древни времена и често използвани съставки в ястия, те могат да бъдат здравословна алтернатива на синтетични консерванти. Причината се крие основно в техните антиоксидантни, антибактериални и антигъбични свойства, дължащи се на разнообразния им химичен състав. В настоящото проучване, ние разглеждаме данните по отношение на употребата на представители от род *Allium* (Лукови), като заместители на синтетичните консерванти в продукти от животински произход, събрани от достъпната научна литература за периода 2010-2023 г.



**Стопанско и медицинско значение на странични
продукти, получени при отглеждането на
едногърба камила (*Camelus dromedarius* L.)**

Валерия Андреу, Теодора Йосифова, Сайф Ал Хаджаж,
Любомир Христакиев, Михаил Червенков*

Лесотехнически университет
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания - БАН
* Автор за кореспонденция: andreouvaleria588@gmail.com

Едногърбите камили (*Camelus dromedarius* L.) са традиционно използвани, като стопански животни в страните от Близкия Изток и Северна Африка, от където са разпространени и на много други места в света. В България те са били отглеждани основно като товарни животни. Освен за пренос на хора и стоки, в страните където има интензивно камиларство, широко разпространена е и употребата на тяхното мляко и месо. Фокусът на настоящото изследване е използването на странични продукти получени при отглеждането на камили, а именно урина, фекалии и вълна, като засягаме основно тяхното етномедицинско значение, медицинско приложение и стопанска употреба. Данните са събрани от научни публикации издадени в период от 2007-2024г., достъпни в реферираните международни база данни.



Приложение в медицината на биологично активни вещества извлечени от морски организми

Яна Пенева*, Диана Димова, Никола Христов, Мехрибан Юсеин Бали-
Мейзин, Ставрула Катсианиду, Десислава Градинарска-Янакиева,
Михаил Червенков

Лесотехнически университет, спец. „Ветеринарна медицина“, 1 курс

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания - БАН

* Автор за кореспонденция: yanapeneva51@gmail.com

Морски организми са богат източник на биологично активни вещества, някои от които имат позитивен ефект върху човешкото здраве. В настоящото проучване бяха събрани данни от научни изследвания върху използването на вещества изолирани от *Stichopus japonicus*, *Perna canaliculus*, *Nannochloropsis spp.*, *Rhopilema esculentum*, *Chondrus crispus* и *Euphausia superba* с цел подобряване на здравословното състояние на човека. При *in vitro* и *in vivo* проучвания са установени разнообразие от положителни медицински ефекти. Сред най-често срещаните са: противовъзпалителни, антиоксидативни, имуномодулаторни, антикоагулантни, антитуморни и други. В заключение, тези вещества притежават значителен потенциал за разработване на медикаменти и/или хранителни добавки и представляват по-здравословна алтернатива на синтетичните препарати предлагани на пазара.



Акумулация на остатъчни вещества от препарати за растителна защита в речни и морски риби и значение за човешкото здраве

Азра Господинова, Дарина Василева, Джоана Хасан, Явор Петров,
Лилия Шопова, Любомир Христакиев, Михаил Червенков*

Лесотехнически университет, спец. „Ветеринарна медицина“, 1 курс
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания - БАН

* Автор за кореспонденция: fn42319@ltu.bg

С нарастването на употребата на химически препарати в селското стопанство, нараства и нуждата от активно наблюдение върху въздействието им върху водните екосистеми и потенциалните рискове за човешкото здраве. Настоящото проучване има за цел да събере данни за акумулацията на избрани инсектициди в тъканите на сладководни и морски видове риби използвани за човешка консумация, както и влиянието им върху здравето на хората. Информацията е събрана от международни бази данни и са използвани за основа научни трудове, публикувани в периода 2010 - 2025 г. Събрана е информация за акумулацията на остатъчни вещества от препарати за растителна защита в някои от най-популярните видове риба, използвани за храна от човека. Разгледани са негативните ефекти от тяхното натрупване за човешкото здраве. Представени са и природни алтернативи на агрохимическите препарати с цел опазване на екосистемата и човешкото здраве.



Растителността на град Пловдив - предварителни резултати

Белослава Генова^{1*}, Гана Гечева^{1,2}, Константин Мардари¹,
Момчил Назаров¹, Николай Велев¹, Кирил Василев¹

1 - Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, гр. София
2 – ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: beloslava111@abv.bg

Целта на изследването е да се установи синтаксономичното разнообразие на всички типове растителност на територията на град Пловдив. В периода 2020-2024 са събрани 112 фитоценологични описания като е следван методът на Браун-Бланке. В анализите са използвани и 2 описания от литературата от района на изследването, така че масивът от данни се състои от общо 114 фитоценологични описания. Събрани са данни за пълния видов състав, проективното покритие на видовете, GPS координати, надморска височина, наклон, изложение. Описанията са са включени в Балканската фитоценологична база данни (EU-BG-001) и Балканската фитоценологична база данни за сухи тревни съобщества (EU-00-013). Имената на видовете са стандартизирани спрямо Euro+Med PlantBase. Приложени са агломеративни и дивизионни методи на числовата синтаксономия. Като агломеративен метод е използвана програмата PC-ORD, а като дивизионни - TWINSpan и Modified TWINSpan. Приложен е и EuroVegChecklist Expert system през диалоговия прозорец в програмата JUICE за класификация до клас. Растителността в района на град Пловдив към момента е класифицирана до 16 класа, 16 разреда, 19 съюза, 18 асоциации (*Aphano arvensis-Matricarietum chamomillae*, *Cardarietum drabae*, *Cymbalarietum muralis*, *Erophilo vernaе-Arabidopsietum thalianae*, *Glycerio-Sparganietum neglecti*, *Hordeetum murini*, *Hyoscyamo nigri-Conietum maculate*, *Lemnetum minoris*, *Oenanthe aquaticaе-Rorippetum amphibiae*, *Parietarietum officinalis*, *Polygonetum arenastri*, *Polygonetum hydropiperis*, *Potametum denso-nodosi*, *Sclerochloa durae-Polygonetum arenastri*, *Tribulo-Tragetum*, *Veronicetum hederifolio-triphylli*, *Veronico-Lamietum hybridi* и *Vulpietum myuri*) и 30 съобщества.



Водните макрофити от местообитания по р. Тунджа

Мартин Георгиев^{1*}, Кирил Василев², Гана Гечева^{2,3}

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет,
спец. „Екология и ООС“ (задочно обучение), 2 курс

2 - Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, гр. София

3 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: marti250@abv.bg

Проучени са съобществата от водни макрофити в избрани пунктове по течението на р. Тунджа в периода 2009 – 2020 г. Едно от местообитанията се отнася към националния речен тип R3 – планински реки (преди гр. Калофер), четири към тип R5 – полупланински реки (опашка на яз. Копринка, с. Ягода, гр. Николаево, с. Гавраилово) и 4 към тип R12 – големи равнинни реки (с. Самуилово, с. Ханово, гр. Елхово, с. Срем). Всички пунктове са естествени, с изключение на пункта при с. Гавраилово, който е СМБТ. В първия пункт, в обхвата на местността Паниците, е регистрирано типово-характерно съобщество от водни мъхове, доминирано от *Fontinalis hypnoides*, докато в полупланинските пунктове доминират видове като *Myriophyllum spicatum*, *Trapa natans*, *Najas marina*. Тези видове доминират и богати на видове съобщества в равнинните местообитания, заедно с *Potamogeton spp.*, *Ceratophyllum demersum*, *Lemna minor*. Оценката на екологичното състояние показва, че преобладаващата част от обследваните пунктове е в добро състояние. Отлично ЕС е установено само за пункта от горното течение на реката, съответно лошо за пункта при с. Ягодово. Пунктът при с. Срем влошава състоянието си за периода 2009-2020 г. с една степен (от добро в умерено състояние).



Геймификацията в обучението по природни науки

Соня Любова^{1}, Златка Ваклева²*

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет,
докторска програма „Методика на обучението по биология“

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически ф-т, катедра „Ботаника и биологическо образование“

* Автор за кореспонденция: sonyaivailovalubova@gmail.com

Геймификацията в обучението по природни науки представлява интегриране на игрови елементи в образователния процес с цел повишаване на мотивацията и ангажираността на учениците и студентите. Чрез интерактивни дейности, свързани с решаване на проблеми, изследователски задачи и състезателен елемент, се стимулира по-дълбоко разбиране на научните концепции. Този подход насърчава активното учене, развива критичното мислене и подпомага усвояването на знания по по-ангажиращ и достъпен начин. Геймификацията може да бъде ефективен инструмент за обучение на бъдещи учители, като ги подготви за внедряване на иновативни методи в своята практика. Прилагането ѝ в учебния процес улеснява преподаването на сложни теми и създава по-благоприятна среда за учене чрез преживяване и експериментиране.



От ученици към активни граждани: Образователни инициативи за устойчиво развитие и опазване на влажните зони

*Стефан Петров**

ИМБ-БАН / 199 ОУ „Св. Ап. Йоан Богослов“, гр. София

* Автор за кореспонденция: stefart@abv.bg

Информираната общественост и формирането на активна гражданска позиция по отношение на околната среда се счита за мощна движеща сила в развитието и прилагането на екологичните политики. В цял свят ежегодно се провеждат голям брой инициативи и кампании, свързани с изменението на климата, биоразнообразието и устойчивото развитие. Въпреки това, тези теми не са приоритетна системна характеристика на училищното образование. Фокусът на настоящия доклад се припокрива с целите на Рамсарската конвенция за влажните зони и на други заинтересовани страни, работещи за екологично образование и обществена ангажираност. Представени са идеи за подобряване на качеството на обучение по въпроси, свързани с образованието за устойчиво развитие и постигане на по-висока информираност и социална ангажираност на подрастващите по обществено значими теми.



Хлорела - суперхрана с грижа за природата

*Александра Иванова**

ПУ „Паисий Хилендарски“, Катедра „Органична химия“, докторант

* Автор за кореспонденция: ivanova.aleksandra@uni-plovdiv.bg

Хлорела е един от най-широко отглежданите видове едноклетъчни водорасли, известен с бърз растеж, висока хранителна стойност и разнообразие от биологично активни съединения. Тя често е позната като “суперхрана” и се включва в хранителни добавки, използвайки се за своите антиоксидантни, противовъзпалителни и антидиабетни свойства. В екологичен аспект има потенциала да се използва в биоремедиация и производството на биогорива. С нарастващото си значение в хранителната индустрия, фармация и екологията, хлорела се очертава като ключов ресурс за бъдещето.



Екологична (Р)еволюция: Пътища към устойчиво развитие

Ecological (R)evolution: Pathways to Sustainable Development

Меги Дакова^{1}, Славия Петрова²*

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Физико-технологичен факултет

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: mdakova@uni-plovdiv.bg

In the contemporary context, there is a growing emphasis on the need to introduce mechanisms aimed at reducing pressure on natural resources and promoting the transition towards a green economy. This highlights the increasing relevance of integrated sets of economic indicators that cover the entire product life cycle - from production and consumption to waste management at the end of use. The circular economy has emerged as a sustainable model designed to extend product life cycles, minimize waste generation, and optimize resource utilization. The primary objective of this study is to conduct an analysis and assessment of the effectiveness of selected municipal practices for integrated household waste management. The relevance of this research is underpinned by current efforts to harmonize policies and national measures related to the management of packaging and packaging waste. A key focus is placed on improving environmental quality through: (1) preventing and reducing the negative impact of packaging and packaging waste, (2) minimizing the generation of packaging waste, (3) promoting reuse, recycling, and other recovery methods as alternatives to final disposal. These measures directly contribute to the transition towards a circular economy, aligning with contemporary environmental and economic imperatives.



Биоаккумуляция на пластмаси от културни сортове растения

Валентина Райкова^{1}, Славей Петрова², Богдан Николов²*

1 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, спец. „Биология и химия“ 4 курс

2 - ПУ „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет, катедра „Екология и ООС“

* Автор за кореспонденция: stu2104221019@uni-plovdiv.bg

В резултат от прекомерната им употреба и неправилното управление на отпадъците, микро- и нанопластмасите успяват да навлязат в Световния океан, почвите, въздуха и живите организми, като се превърщат в сериозна заплаха за тяхното благосъстояние и съществуване. Засега, микропластмасите в сухоземните екосистеми са слабо изучени, като тяхното въздействие върху почвените организми и растенията не е изяснено. Затова е важно да се изследва акумулирането на микро- и нанопластмаси от културните растения, за да се оцени прякото влияние на пластмасите върху човека и неговото здраве.



Предизвикателства пред настоящите методи за рециклиране на пластмаса

*Стилиян Василев**

Химикотехнологичен и металургичен университет, София,
спец. „Химично инженерство с изучаване на немски език“, 3 курс

* Автор за кореспонденция: stilisvvs@gmail.com

Замърсяването с пластмаси е един от най-нашумелите проблеми на нашия век, а рециклирането на пластмасите се смята за едно от най-удачните решения. Въпреки това, изключително малко от произведената пластмаса бива рециклирана, а един по- близък поглед върху традиционните методи за рециклиране открива възможна връзка между преработката на пластмаси и отделянето на микропластмасови фрагменти, чието въздействие върху околната среда е обект на още повече противоречия. Настоящият доклад изследва научната литература, за да изясни основните проблеми на рециклирането на пластмаса.



Градове и води: природни решения за пречистване на отпадни води от урбанизирани зони

*Мина Бонева**

Технически университет – София, спец. „Инженерна екология“

* Автор за кореспонденция: Mina.boneva@abv.bg

В контекста на интензивна урбанизация на големите агломерации в страната климатичните промени създават сериозни предизвикателства, сред които са честите наводнения, ниското качество на повърхностните води и градските топлинни острови. В рамките на концепцията за Sponge Cities в областта на урбанистиката докладът разглежда потенциала на конструираните влажни зони като екологично решение с нисък разход, което може да бъде интегрирано в градската среда на градове в Югоизточна Европа за справяне с тези проблеми. Разисква се начинът на работа и работните параметри на конструираните влажни зони. Поставя се акцент върху механизма на пречистване на отпадъчните води като продукт на мутуалистичното взаимодействие между водолюбива растителност и микроорганизми. Разглежда се статуса на общественото мнение за влажните зони като ключов проблем при конструираните влажни зони, както и ефекта върху обществените пространства и екосистемите в градовете. Представени са примери. Насърчава се прилагането на KBЗ в слабо населени райони без достъп до централизираната канализационна система. Докладът предлага конкретна инициатива: ангажиране на гражданските организации за създаване на демонстрационна микро-влажна зона за пречистване на градските води. Представянето има за цел да информира и вдъхнови участниците в конференцията да се ангажират с инициативи за приложението на подхода, като подчертае ролята на водата като ресурс.



В памет на нашият колега гл. ас. д-р Благовест Темелков (1956-2010) катедра „Екология и ООС“ учреди почетна награда на негово име и от 2012 г. наградата се връчва на изявили се студенти, изнесли доклад на конференцията „Екологията - начин на мислене“.

Гл. ас. д-р Темелков е роден е на 18 юни 1956 г. в Пловдив. В периода 1978 - 1989 г. работи като лаборант във ВМИ - Пловдив. Завършва Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, специалност „Биология“ (магистър) през 1992 г. През 1994 г. е назначен като асистент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ на Биологически факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“. Годици наред разработва и чете лекции по специалности „Геология и петрография“, „Основи на палеонтологията“, „Историческа геология“ и „Палеология“ на студентите от бакалавърска степен „Екология и ООС“, „Биология“ и „Биология и химия“. Научните му интереси са в областта на историческа геология и палеонтология, тафномия и екология на фосилната фауна, таксономия и екология на рецентни и фосилни фораминифери от Черноморското крайбрежие, морска и водна екология. Той открива и описва един нов вид за науката - *Guanduellia podensis* и един нов подвид - *Porosononion subgranosus bulgaricus* от рецентните фораминифери от българското Черноморие. Защиства успешно докторската си дисертация през 2002 г. Автор е на 21 научни публикации и 3 книги. Работи в катедра „Екология и опазване на околната среда“ до 2010 г.



Д-р Благовест Темелков на работното си място (май 2005 г.)

Първата почетната награда „Благовест Темелков“ бе връчена на 11.05.2012 г. на Четвъртата научна студентска конференция „Екологията – начин на мислене“ 4 на Мая Дочева и Цветелина Сачанска (спец. „Медицинска биология“, II курс) за техният доклад „ГМО - Нов антропогенен фактор?“. Останалите наградени студенти и докторанти по години са както следва:

- 2.11.2013 г., „Екологията – начин на мислене“ 5, Елван Мехмед (спец. „Биология“, IV курс) за доклада „Палеоекологична характеристика на съобщество от еоценски морски безгръбначни животни“.

- 10.05.2014 г., „Екологията – начин на мислене“ 6, Полина Христова (спец. „Екология и ООС“, IV курс) за доклада „Мъртвата вода в Черно море, като енергиен източник“, в съавторство с Кристиана Амирова и Йорданка Костова.

- 09.05.2015 г., „Екологията – начин на мислене“ 7, Христомира Тошева (спец. „Биология и химия“, III курс) за доклада „Фосилни находки от град Хасково“.

- 14.05.2016 г., „Екологията – начин на мислене“ 8, Милена Стоянова (спец. „Биология и химия“, IV курс) за доклада „Фосилни корали от района на град Хасково“.

- 13.05.2017 г., „Екологията – начин на мислене“ 9, Александър Василчев (спец. „Биология“, I к.) за доклада „Амонитите (Mollusca: Cephalopoda) в България“.

- 1.11.2018 г., „Екологията – начин на мислене“ 10, Атанас Миков (докторант „Екология и опазване на екосистемите“), за доклада „Зоопаркът - място за опазване на биоразнообразието“.

- 11.05.2019 г., „Екологията – начин на мислене“ 11, Красимир Киров (докторант „Екология и опазване на екосистемите“), за доклада „Методи за изследване на прилепи в горски местообитания. Модел за мониторинг на горски местообитания, чието състояние определя видовото разнообразие на прилепите (Mammalia: Chiroptera) в Североизточна България“.

- 1.11.2020 г., „Екологията – начин на мислене“ 12, Димитър Димитров (спец. „Екология и ООС“, 4ти курс, задочно обучение), за доклада му „Поставяне на гнездилици за птици в градска среда“. Представеният доклад бе резултат от инициатива на студентски клуб „ЕСЕТРА“, за изготвянето и поставянето на гнездилици за птици в гр. Пловдив, която бе част от национална кампания, организирана от Софийския университет.

- 9.10.2021 г., „Екологията – начин на мислене“ 13, Ивилин Илчев (спец. "Биология", 1ви курс, задочно обучение), за доклада му „*Pluteus thomsonii* (Pluteaceae, Agaricales) – a new record for the Bulgarian mycota“.

- 21.05.2022 г., „Екологията – начин на мислене“ 14, Галя Петрова (НПМГ „Акад. Любомир Чакалов“, гр. София), за доклада „STEAM подходи за успешна мотивация на учениците в часовете по Биология и здравно образование“.

- 13.05.2023 г., „Екологията – начин на мислене“ 15, Александра Попова (ученичка, 12 клас), за доклада „Може ли да се използва снимков материал за изследване храната на белошипата ветрушка (*Falco naumanni*)?“.

- 18.05.2024 г., „Екологията – начин на мислене“ 16, Теодор Четалбашев (ПУ, БФ, спец. "Биоинформатика", 4 к.), за доклада „Популационни характеристики на обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в гр. Пловдив“.



Първата почетна награда „Благовест Темелков“, връчена на „Екологията - начин на мислене“ 4 (11.05.2012 г.).



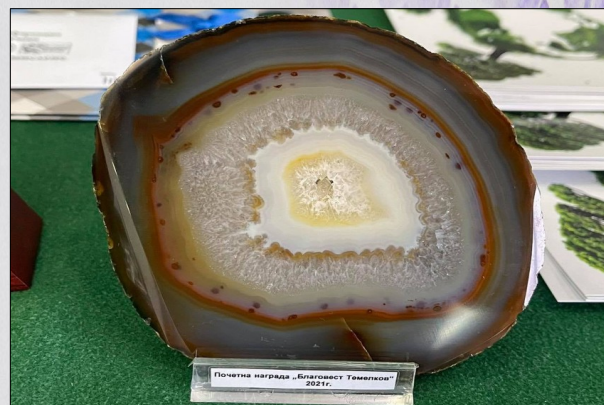
Награждаване на Елван Мехмед „Екологията – начин на мислене“ 5 (2.11.2013 г.).



Почетна награда „Благовест Темелков“, връчена на „Екологията - начин на мислене“ 8 (14.05.2016 г.).



Почетна награда „Благовест Темелков“, връчена на „Екологията - начин на мислене“ 10 (01.11.2018 г.).



Почетна награда „Благовест Темелков“, връчена на „Екологията - начин на мислене“ 13 (09.10.2021 г.).



Награждаване на Теодор Четалбашев „Екологията – начин на мислене“ 16 (18.05.2024 г.).



Проф. д-р Илиана Георгиева Велчева е родена на 16 май 1964 г. в гр. Никопол, България. Завършва магистърска степен в Биологически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през периода 1982 – 1986 г. През 1998 г. ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“, като още от 1988 г. започва работа, като асистент в Биологически факултет, в новосъздадената катедра „Екология и ООС“. През 1998 г. става главен асистент, през 2005 г. е избрана за доцент, а през 2013 г. - за професор. В периода 2005 – 2023 г. проф. Велчева е ръководител на катедра „Екология и ООС“. От 2014 до 2021 г. заема и длъжността директор на филиал „Любен Каравелов“ в гр. Кърджали.

Нейните научни интереси включват обща екология, водна токсикология и мониторинг на околната среда. Проф. Велчева беше еколог и природозащитник, работеща в областта на замърсителите и биомаркерите в рибите и мидите. Тя е първият изследовател в България, приложил мултибиомаркерния подход в екологичната токсикология и е сред малцината, които изследват процесите на биоакмулиране и биомагнизация на множество антропогенни замърсители в риби и миди, както в полеви, така и в лабораторни условия.

Под ръководството на проф. Велчева успешно са защитили 19 докторанта и над 50 дипломанти в ОКС “бакалавър” и “магистър”.



Проф. Велчева в научната лаборатория по Екология (2009 г.)

Автор е на множество учебници и учебни помагала по Екология, Екология на животните, Екотоксикология и др. Проф. Велчева създава една от първите екологични магистърски програми на Биологическия факултет - "Екология и опазване на екосистемите" (разкрита в ПУ "Паисий Хилендарски" от 2006 година), а по-късно и "Екология, управление и контрол на околната среда" (разкрита от 2011 г.).

Част от колектива на катедра "Екология и ООС" основава и участва в редакционната колегия на специализираното научно списание за екология „Ecologia Balkanica“. То бе създадено от проф. Велчева, която беше главен редактор от 2009 г. до 2023 г. Списанието излиза два пъти годишно и се реферира в множество бази данни, включително Web of Science и Scopus.

Проф. Велчева беше и член на Съюза на учените в България - Пловдив, където дълги години беше председател на секцията по биология.

През 2003 г. по идея и под ръководството на проф. Велчева се организира и проведе първата студентска научна конференция "Екологията – начин на мислене". От 2009 г. до сега провеждането на тази студентска конференция се превръща в традиция, като тази година се провежда 17^{то} поредно издание.

За съжаление, проф. Велчева почина на 5 юни 2024 г. след продължително боледуване. Тя беше обичан и уважаван преподавател с неизчерпаем ентузиазъм, който щедро и с обич споделяше знанията си със студентите. Толерантна и състрадателна, със свободен дух и идеи, тя вдъхновяваше и своите колеги. Нейното човешко присъствие, професионализъм и богато академично творчество бяха пример за всички. Под нейното мъдро ръководство филиалът в Кърджали преобрази своя облик и засили академичния си дух, а катедрата „Екология и опазване на околната среда“ в Пловдив постигна бързо развитие и голям просперитет, за което сме вечно признателни.



Втора Балканска научна конференция
по Биология (2010 г.)



Втора юбилейна научна конференция
по Екология (2013 г.)



На 11 декември 2017 г. се учреди и функционира специализиран студентски клуб към катедра “Екология и ООС” с наименованието “Екологичен Студентски Екип за Творческо Развитие и Академични постижения (ЕСЕТРА)”.

Основни цели на ЕСЕТРА са:

1. Образователни и научни дейности, които включват: организиране на лекции на природозащитна и общобиологична тематика за студенти, извън учебните планове на биологичните специалности; организиране на теренни и лабораторни проучвания, научни експедиции, научни проучвания с участието на студенти и докторанти; участие в научни форуми, конференции, симпозиуми и др.; организиране на фотоконкурси, изложби, видео конкурси, уъркшопи и др. с екологична и природозащитна тематика.

2. Природозащитни дейности и въвличане на студенти и докторанти в преки такива, които включват: участие в природозащитни бригади; участие в научни, природозащитни изследвания по проекти и мероприятия на клуба, НПО и държавни институции във връзка с опазване на природата; организиране и подпомагане на екологични инициативи в БФ на ПУ.

3. Социални дейности, които включват: въвличане на хора от различни сфери в проблемите на природозащитата, екологията и образованието; съдействие за участието на деца и ученици в конкурси и мероприятия на природозащитна тематика; популяризиране на успешни образователни и природозащитни дейности на клуба; съвместна работа с Факултетния студентски съвет на БФ към ПУ; съвместна работа с преподаватели от Факултета, ПУ или други ВУЗ и институции.



Учредяване на клуб „ЕСЕТРА“ (11.12.2017 г.).

Почетни членове на клуб "ЕСЕТРА":

- проф. дбн Димитър Николаев Бечев
- доц. д-р Ангел Георгиев Цеков
- доц. д-р Жеко Йовчев Жеков
- гл. ас. д-р Огнян Божилов Тодоров



проф. дбн Димитър Николаев Бечев



доц. д-р Ангел Георгиев Цеков



доц. д-р Жеко Йовчев Жеков



гл. ас. д-р Огнян Божилов Тодоров



ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“
<http://www.uni-plovdiv.bg>



БИОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
<http://bio.uni-plovdiv.bg>



КАТЕДРА „ЕКОЛОГИЯ И ООС“
<http://web.uni-plovdiv.bg/ecology/>

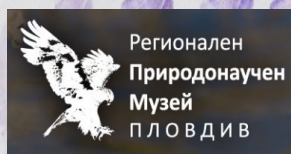


**ЕКОЛОГИЧЕН СТУДЕНТСКИ ЕКИП ЗА ТВОРЧЕСКО
РАЗВИТИЕ И АКАДЕМИЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЕСЕТРА“**
<https://www.facebook.com/ESETRAPU/>

**Седемнадесетата научна конференция за студенти и млади учени
„Екологията - начин на мислене“
се осъществява с подкрепата на:**



Студентски съвет
при ПУ „Паисий
Хилendarski“



Регионален
природонаучен
музей - Пловдив



Българско дружество
за защита на птиците



Регионална
инспекция
по околна среда и
води - гр. Пловдив



ФПС „Зелени
Балкани“



Асоциация на
младите учени